

## МОДЕЛЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДИЗАЙНЕРА ОДЯГУ З ПРОЕКТУВАННЯ ШВЕЙНИХ ВИРОБІВ

**Постановка проблеми.** Аналіз літератури [1, 2, 3, 4] показує, що дизайн як особлива творча проектна діяльність виник у сфері промисловості у зв'язку з розвитком масового виробництва товарів. Його метою було подолання розриву між красою й користю, між мистецтвом і технікою.

Діяльність сформованих у 50-х роках наукових шкіл дизайну була спрямована на визначення суті процесу проектування та створення єдиної логічної послідовності дій, яка б дозволяла гарантовано одержати результат. Різноманітність розроблених структур дій свідчить про те, що проектування – це не механічне стандартизоване виконання ескізів, креслень, а творчий процес, який може змінюватися залежно від об'єкту та умов діяльності.

Останнім часом особливої актуальності набуває такий напрям дизайн-діяльності як дизайн одягу. Його ціллю є проектування одягу, який відповідає вимогам користі, зручності експлуатації та краси [2, 4]. До недавнього часу існувала думка, що дизайн (на відміну від художньої творчості) пов'язаний тільки з серійними формами і промисловою обробкою. Але на практиці дизайнери доволі часто проектують і одиничні, персональні вироби.

Сушан А.Т. [5] відмічає, що специфіка галузі проектування та виготовлення швейних виробів полягає у тому, що швейний виріб є одночасно предметом декоративного мистецтва та об'єктом промислового виготовлення. Тому при створенні структури (технології) процесу проектування швейних виробів є актуальним поєднання творчого та інженерного компонентів.

У швейній галузі прийнята схема стадійності проектування, що передбачає таку послідовність проектних процедур: передпроектні дослідження, розробка технічного завдання, технічної пропозиції, ескізного проекту, технічного проекту, розробка робочої конструкторської документації.

Така послідовність, по-перше, передбачає діяльність сукупності фахівців: дизайнера (художника-конструктора), конструктора та технолога, а по-друге, не є адекватною реальному сучасному проектуванню одягу, оскільки властива лише для великих підприємств, кількість яких останнім часом значно зменшилася. Характерним для сучасного швейного виробництва є проектування одиничних або дрібносерійних виробів.

За цих умов набуває актуальності розробка структури (моделі) професійної діяльності дизайнера одягу, яка б відповідала сучасному змісту професії, та могла б бути використана при підготовці відповідних фахівців у ВНЗ.

**Аналіз останніх досліджень та публікацій.** Структурний аналіз діяльності проводився багатьма дослідниками з різними цілями. С.Л. Рубінштейн [6] виділяв такі елементи діяльності, як мотив, ціль, засіб, соціальна ситуація, результат, оцінка. О.М. Леонтьєв [7] як детермінанти діяльності розглядав мотив, ціль, умову; ці компоненти структурують відповідно рівні: власне діяльності, дії та операції. В.П. Зинченко [8] додав у рівневу структуру діяльності мікрорівень функціональних блоків.

Б.Ф. Ломов [9] як основні елементи діяльності виділяв такі: мотив, ціль, планування, переробка поточної інформації, оперативний образ, прийняття рішення, дії, перевірка результатів та корекція дій. С. П. Бочарова виділяє такі складові професійної діяльності: мотив, ціль, дії, операції [10].

О.О. Конопкін [11] в аспекті дослідження саморегуляції діяльності використовує такий компонентний набір: ціль, модель умов, програма виконавчих дій, критерії успіху, інформація щодо результатів, рішення щодо корекції системи.

Але найбільш повною є структура, запропонована В.Д. Шадриковим: мотивація, ціль, програма діяльності, інформаційна основа діяльності, прийняття рішення, професійно-важливі якості [12].

Отже, всі розглянуті моделі структурують професійну діяльність людини взагалі,

без прив'язки до якогось конкретного виду діяльності.

**Постановка завдання.** Метою нашої публікації є розробка моделі професійної діяльності конкретних фахівців-дизайнерів одягу.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** З огляду на повноту доцільним при розробці моделі професійної діяльності дизайнера є використання як основи структур діяльності, запропонованих В.Д. Шадриковим та О.О. Конопкіним.

Визначимо в такому разі кожний із структурних компонентів моделі стосовно професійної діяльності дизайнерів одягу (рис. 1).

Стартовим моментом формування системи професійної діяльності є **мотивація**. Для суб'єкта праці мотив є безпосередньою причиною діяльності, в його основі лежить усвідомлена потреба [11, 12].

Мотивація являє собою багатовимірну та багаторівневу ієрархічну систему. Дослідниками [12- 14] виділяються такі базові мотиви: матеріальні, духовні, соціальні, пізнавальні, професійні. Логічно припустити, що провідними мотивами (в порядку убуття значення) професійної діяльності дизайнерів одягу, враховуючи творчу спрямованість їхньої діяльності, а також орієнтацію на потреби людини та суспільства, будуть: професійні мотиви, матеріальні, соціальні, духовні.

Професійні мотиви найбільш значущі для фахівця. Вони пов'язані з усвідомленням соціальної та особистісної значущості проектування одягу та проявляються в наявності інтересу до змісту самої праці, її процесу та результату.

Поряд з професійними не менш важливу групу складають матеріальні мотиви, що пов'язані, крім задоволення фізіологічних потреб в їжі, одязі, ще з потребами в матеріальному благополуччі, матеріальній стабільності і значно мотивують будь-яку трудову діяльність.

Не менш значущими є соціальні мотиви. Такими мотивами в дизайнерів є: мотиви самоактуалізації, мотиви соціального визнання як відомого дизайнера, мотиви служіння суспільству (забезпечення суспільства високо естетичним та функціональним одягом), мотиви спілкування (з клієнтом та іншими фахівцями швейної галузі).

Актуальність виділення духовних мотивів обумовлена в першу чергу високою значущістю відчуття прекрасного, гармонійного в діяльності дизайнерів. Крім того, як відмічає М.І. Лазарєв [14], бездуховна людина не може досягти найвищих професійних результатів.

Традиційно духовні мотиви класифікуються на естетичні мотиви, мотиви пізнання духовних явищ та мотив мрії. Для дизайнерів першочерговими є естетичні мотиви, оскільки естетичні засади присутні не лише в самому творчому процесі проектування нового одягу, але й в готовому продукті – швейному виробі, який повинен бути цілісним. Досягнення цілісності вимагає від дизайнера не лише дослідницьких здібностей, вміння аналізувати наукові дані, але й володіння творчою уявою, естетичним почуттям, фантазією, які характерні для художника. Тим більш, що сучасна легка промисловість стає галуззю, де можуть взаємодіяти наука та мистецтво.

Інтегруючий характер діяльності дизайнера передав в своєму вислові італійський дизайнер Еторе Соттас: «Дизайнер – це художник, ремісник, філософ» [4]. Філософом дизайнер має бути тому, що, створюючи одяг для людини у відповідності з її потребами та уподобаннями, він проектує саму людину, її вигляд, емоції, стиль життя. Безпосередньо дизайнер проектує одяг, а опосередковано – людину та суспільство. Діяльність дизайнера в якості філософа мотивується потребами в пізнанні духовних явищ, а мотив мрії спонукає дизайнера створювати такий одяг, який був би найкращим, найзручнішим, найкрасивішим. Система мотивів професійної діяльності дизайнера одягу представлена на рис. 2.

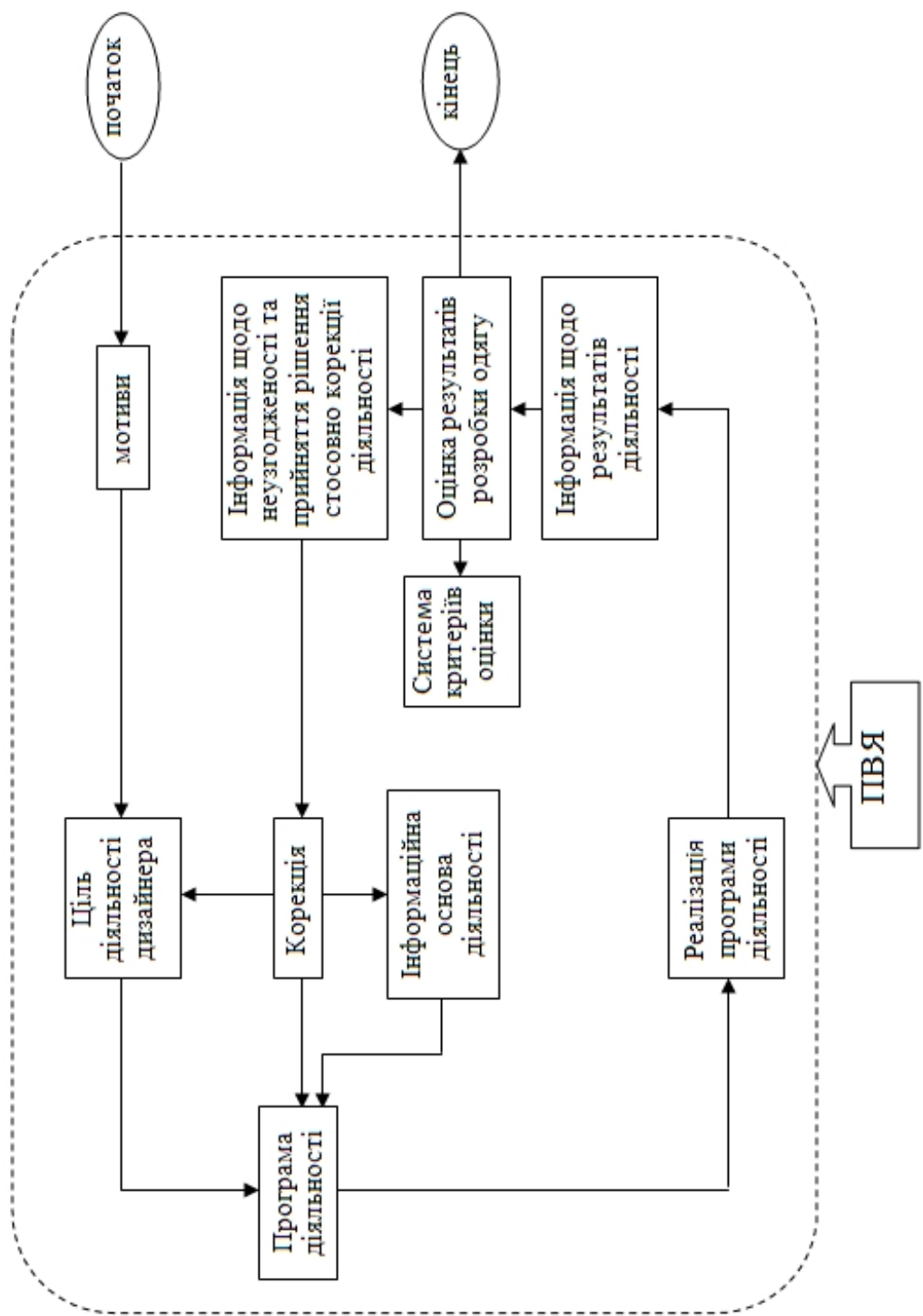


Рис. 1. Модель професійної діяльності дизайнера одягу з проектування швейних виробів

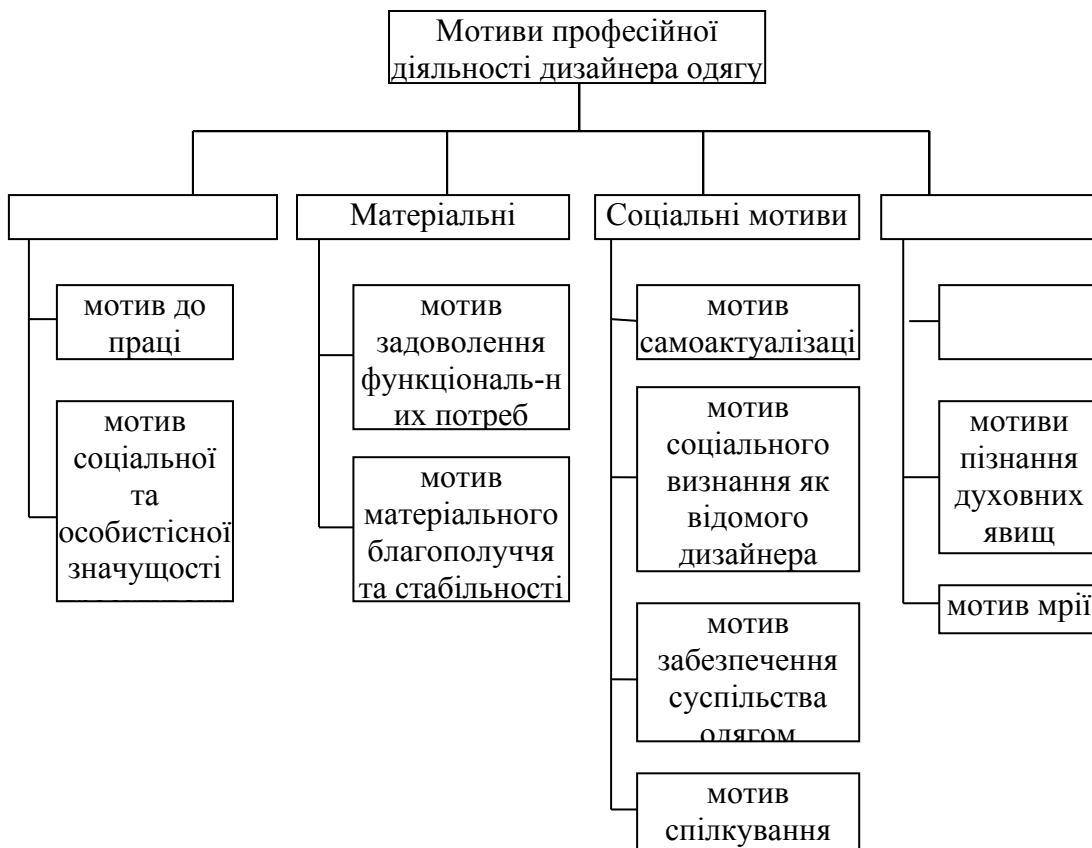


Рис. 2. Структура мотивів професійної діяльності дизайнера одягу

Якщо розглядати навчальну діяльність студентів як підготовку до майбутньої професійної діяльності, то її основними мотивами будуть такі: мотиви майбутньої професійної діяльності, соціальні, пізнавальні, духовні та прагматичні мотиви.

На перших курсах провідними мотивами (в порядку значущості) є професійний, пізнавальний і соціальний мотиви, на середніх курсах – професійний, соціальний і пізнавальний мотиви, на старших курсах – ще й практичний мотив. Докладно структура мотивів навчальної діяльності студентів у технологіях навчання загальноінженерних дисциплін в аспекті інтенсифікації навчальної діяльності розглянута в монографії М.І.Лазарева [14].

Зіставлення структур мотивів професійної та навчальної діяльності дизайнерів одягу дозволяє дійти висновку, що перехід від навчально-пізнавальної діяльності студента до професійної діяльності фахівця виступає проблемою трансформації пізнавальних мотивів у професійні. Потребують формування ще на етапі навчання у ВНЗ такі професійні мотиви, як мотив до праці, мотив соціальної та особистісної значущості проектування одягу.

Мотивація фахівця значно впливає на формування цілі діяльності та вибір шляхів її досягнення. **Ціль** є центральним системоутворюючим елементом будь-якої професійної діяльності. Разом із мотивом вона утворює своєрідний «вектор діяльності», що визначає її напрямок та являє собою вищий регулятор діяльності та включених до неї психічних процесів [10-12].

У межах системи діяльності окремі часткові цілі (цілі конкретних дій) організовані в ієрархічну систему, системоутворюючим фактором для якої виступає загальна ціль діяльності. Аналіз літератури з дизайну [1, 4, 15, 16] показує, що такою ціллю в дизайнерів одягу є проектування швейних виробів, які задовольняють матеріальні та духовні потреби людини.

Розглянемо, як розгалужується загальна ціль дизайн-діяльності при декомпозиції.

Проектування одягу дизайнером завжди починається з передпроектного пошуку. Така стадія дозволяє сформувати вхідну інформацію проектування й оцінити результат проектування попередніх моделей. Основною метою цієї стадії є вивчення споживачів: аналіз образу окремої людини чи групи, аналіз потреб та уподобань, аналіз антропометричних даних (розмір, ріст, повнота, розмірні ознаки тіла), виявлення типологічних особливостей груп (наприклад, за такими

ознаками: ступінь орієнтації на моду, мотиви придбання одягу, стиль життя, соціальні ролі), виявлення психологічних ознак особистості (наприклад, темпераменту, найбільш виражених рис характеру).

Крім споживчих вимог, потребують аналізу і виробничі (техніко-економічні) вимоги: технічні можливості підприємства-виготовлювача, наявна сировина, ринок товарів, передовий вітчизняний та світовий досвід в галузі проектування одягу, що також є цілями передпроектного аналізу.

Результати передпроектного аналізу упорядковуються та синтезуються в проектний образ – концепцію. Проектування одягу продовжується постановою цілі сформувати образ споживача та образ майбутнього одягу, при цьому дизайнерові необхідно досягти їх гармонійної цілісності.

Проектна ідея - прообраз майбутнього одягу з урахуванням даних передпроектного аналізу трансформується в ескіз моделі. На цьому етапі цілями діяльності дизайнера є розробка форми та колористичного рішення моделі. Таке розмежування цілі проектування форми та цілі проектування кольору є умовним, оскільки в реальності вибір форми і кольору нерозривно пов'язані між собою. Ще й дотепер дизайнери не вирішили, що первинне – форма чи колір.

Ціль вибору форми розкладається на мікроцілі:

- вибір геометричного виду форми (прямокутник, квадрат, овал чи трапеція);
- вибір силуету (виділення усередині глобального геометричного виду форми більш простих геометричних форм). Наприклад, трапеція + трапеція, квадрат + прямокутник, овал + прямокутник і т.д.

- членування силуету конструктивними лініями. На цьому етапі в силуеті виробу потрібно намітити основні шви, без яких одяг не тримається на фігурі, а саме: плечовий шов, бічний, талієвий, шов вшивання коміра в горловину, шов вшивання рукава в пройму виробу;

- членування силуету конструктивно-декоративними лініями, наприклад: середнім швом спинки, швом приточування кокетки, рельєфними швами;

- адаптація деталізованого силуету до конкретної фігури. Передбачає приведення у відповідність членувань одягу пропорціям та особливостям статури фігурі споживача;

- декорування силуету деталями.

Кольорове рішення одягу визначається дизайнером одночасно з формоутворенням.

Вибір геометричного виду форми супроводжується вибором кольорової гами одягу в цілому. На етапі членування силуету виробу конструктивними лініями відбувається деталізація кольорового рішення (наприклад, верхня частина одягу одного кольору, а нижня іншого або відрізняються кольори деталей виробу та ін.). Реалізація цілі адаптації деталізованого силуету до конкретної фігури стикається з ціллю адаптації кольору до конкретної фігури. Колір використовується і в оздобленні силуету швейного виробу (наприклад, друкованим малюнком, вишивкою).

З розглянутого випливає, що загальна ціль як елемент структури професійної діяльності дизайнера при декомпозиції утворює ієрархію цілей, яка наведена на рис. 3.

**Програма діяльності** визначає, що, як та коли потрібно зробити для досягнення цілі діяльності. У системі діяльності програма діяльності представлена у вигляді образу діяльності та у формі знань про послідовності та способи виконання окремих дій в цілісній структурі діяльності [12].

Компонентний склад програми діяльності дизайнера являє собою послідовну систему дій, що відображає ієрархію цілей.

При зміні умов діяльності чи при отриманні непередбачених результатів діяльності програма може зазнати переоцінки, перепереверки та корегування.

**Інформаційна основа діяльності** – це сформований досвід фахівців – дизайнерів одягу. Вона представляє собою сукупність інформації (інформаційний комплекс), що характеризує предметні та суб'єктивні умови діяльності та дозволяє організувати діяльність у відповідності з вектором ціль-результат.

Інформаційна основа діяльності (ІОД) містить у собі образну інформацію, передану в поняттях (значеннях), а також пропріоцептивну інформацію, які пов'язані зі структурою діяльності та мікроструктурою дій. В ІОД входить інформація як про об'єкт, так і про суб'єкт діяльності. ІОД має властивості динамічності (розгорнення в часі відповідно до структури діяльності) та оперативності (зміст стає адекватним розв'язуванню завданням) [12].

Вченими [17-19] доведено, що в людини існує два психічні механізми кодування інформації: декларативний та процедурний. За допомогою декларативного механізму кодується

зовнішня концептуальна та образна інформація і репрезентується в пам'яті людини у вигляді декларативних знань («знати що»). Декларативний механізм характеризується практично миттєвим усвідомленим відтворенням репрезентованої в пам'яті людини інформації, підпорядкованим системою мотивів та цілей.

За допомогою процедурного механізму кодуються зовнішні програми дій (послідовності дій і умови їх виконання) і репрезентуються в пам'яті людини у вигляді процедурних знань («знати як»). Повністю сформоване процедурне знання являє собою автоматизовану дію, мало усвідомлюється, важко вербалізується і характеризується високою швидкістю виконання. Формування процедурних знань починається з декларативних форм їх опису і по мірі зростання автоматизму виконання дій декларативне знання переходить у процедурне [14].

Декларативні знання є основою для формування інформаційної основи діяльності, процедурні знання – для програми діяльності.

Аналіз професійної діяльності дизайнера одягу [1, 4, 15, 16, 20] дозволив дійти висновку, що модель декларативних знань фахівців повинна складатися з трьох компонентів: антропометричного, психофізіологічного, художньо-конструктивного.

Антропометричний компонент представляє собою інформацію щодо антропометричної відповідності одягу, який проектується, фігурі споживача.

Психофізіологічний компонент передбачає відповідність проектного рішення одягу психологічним особливостям споживача, врахування фізіологічних закономірностей сприйняття форми, кольору, ліній.

Художньо-конструктивний компонент акумулює знання щодо композиційних закономірностей формоутворення, принципів художнього проектування одягу різних статтево-вікових груп.

У результаті психологічного процесу екстеріоризації (переходу внутрішнього в зовнішній предметний план) відбувається **реалізація програми діяльності**.

Слід зазначити, що досягнення мети професійної діяльності дизайнера забезпечується завдяки можливості додаткового корегування програми діяльності чи, за необхідності, інформаційної основи діяльності, на основі **оцінки результатів розробки одягу**. Саме оцінка результатів виступає передумовою того, що діяльність є не просто «цілеспрямованою», але й «ціледосягаючою» [11]. Для ефективного здійснення вказаного контролю в модель професійної діяльності дизайнера необхідно залучити такі функціональні ланки, як **інформація щодо результатів діяльності та система критеріїв оцінки**.

Інформація щодо результатів діяльності виконує функцію освідомлення про досягнутий на даний момент результат. Але, щоб використати цю інформацію для оцінного судження про результат, про відповідність результату цілі діяльності, дизайнер повинен зіставити її з наявними в нього критеріями, які виконують у процесі діяльності функцію еталона «хорошого» результату, успішного виконання реалізованої програми.

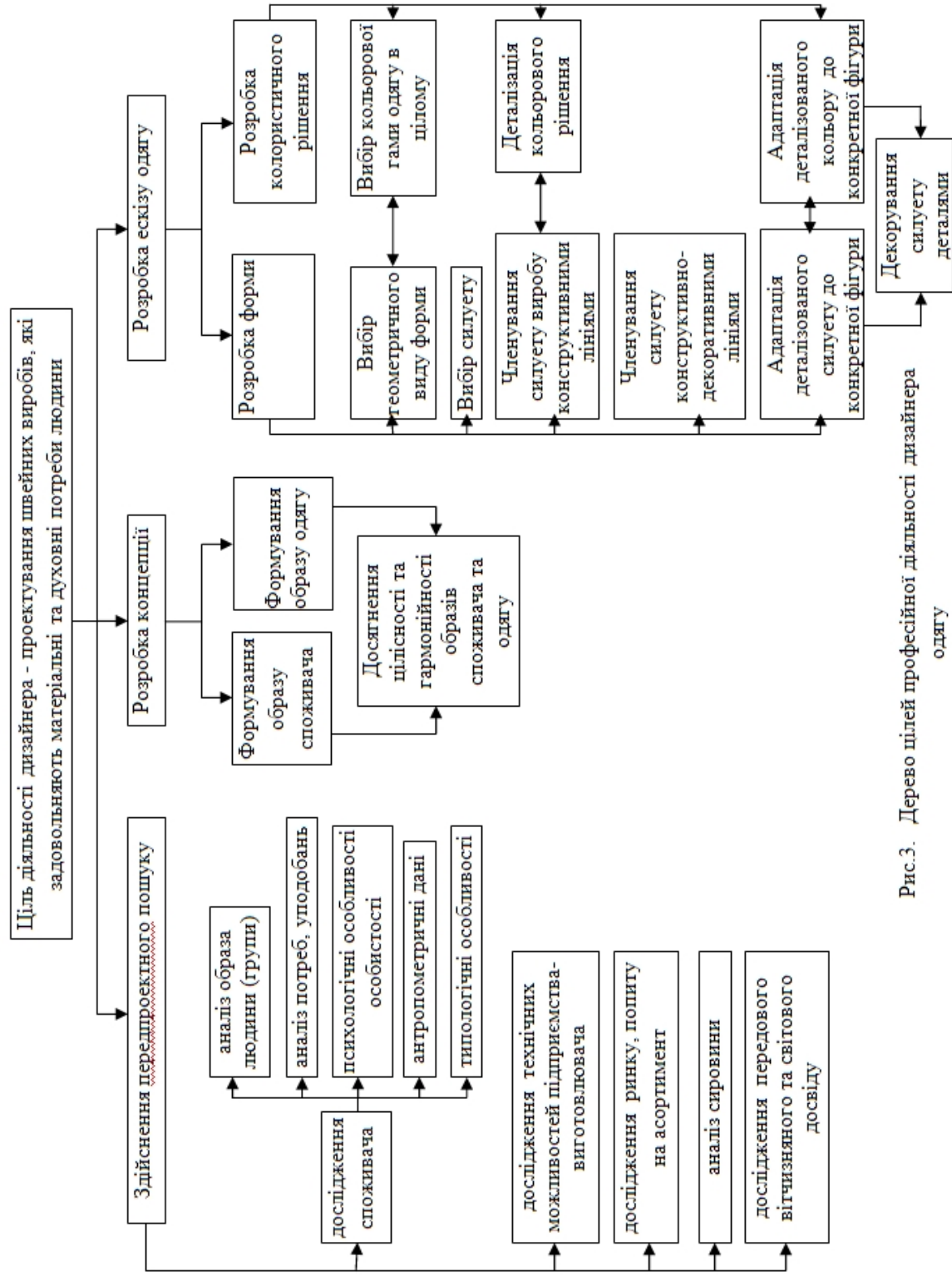


Рис.3. Дерево цілей професійної діяльності дизайнера одягу

В одних випадках таким критерієм може бути ціль діяльності дизайнера, в інших – система точних критеріїв успіху потребує додаткового формулювання з урахуванням специфіки проектування одягу.

За О.А. Конопкіним [11] система критеріїв оцінки має ієрархічну структуру. Відповідно до ієрархічної структури системи критеріїв використовується й вступна зворотна інформація, здійснюється свідомий контроль у першу чергу за інформацією від тих параметрів або елементів діяльності, які розглядаються як найважливіші в досягненні поставленої мети.

Аналіз літератури стосовно професійної діяльності дизайнерів дозволив виділити такий верхній ешелон системи критеріїв оцінки розробки одягу: новизна й виразність, цілісність образу людини й костюму [4], висока якість одягу (в тому числі, і за психологічними показниками) [20], задоволення потреб споживачів [2, 4, 16, 20]. На наш погляд, подальше розгалуження критеріїв оцінки зумовлене видом виробництва одягу (масове чи індивідуальне). При індивідуальному проектуванні одягу найважливішими критеріями успіху будуть красива посадка виробу на фігурі (з урахуванням можливих відхилень від типової статури), психофізіологічна відповідність виробу, виразність, врахування потреб клієнта, сучасність. При проектуванні одягу для масового виробництва першочерговими будуть новизна форми, сучасність, відповідність антропометричним особливостям умовно-пропорційної фігури, обранням матеріалам, облік технічних можливостей підприємства, а також типології споживачів.

Інформація щодо неузгодженості між системою критеріїв оцінки та інформацією щодо результатів діяльності спричиняє **прийняття рішення стосовно корекції діяльності**.

Така **корекція** може здійснюватися як у ході безперервної дії, яка не припиняється, на основі інформації про проміжні результати, так і після реалізації всієї програми діяльності в інтересах наступної «спроби». Наслідком неузгодженості може бути і повторний огляд інформаційної основи діяльності. І якщо в результаті такого перегляду вона зазнає певні зміни, то корегування програми діяльності здійснюється як наслідок змін в ІОД. Але ІОД може залишатися і незмінною, якщо повторний огляд переконує дизайнера в її правильності.

Останньою, але не менш значущою складовою структури професійної діяльності дизайнера, є його **професійно-важливі якості**. Професійно-важливими якостями (ПВЯ) фахівця прийнято вважати індивідуальні якості суб'єкта діяльності, що необхідні людині для успішного рішення професійних завдань.

До ПВЯ традиційно відносять особливості особистості (мотивація, спрямованість, характер), психофізіологічні особливості (темперамент, особливості вищої нервової системи), особливості психічних процесів (пам'ять, увага, мислення, уява), здатності [12,21].

Професійно-важливі якості, з одного боку, впливають на ефективність діяльності, а, з іншого, в процесі діяльності їх власна кількість збільшується, вони об'єднуються в індивідуально-своєрідні підсистеми.

Аналіз літературних джерел [4, 15, 16, 21-25] дозволив виявити такі професійно-важливі якості дизайнера одягу: конструкторські та художні здібності (почуття гармонії, пропорцій, почуття кольору, почуття форми), творчі здібності, вміння передати ідею (задум) за допомогою графічного зображення, аналітичні здібності, розвинені уява, образне мислення, образна й оперативна пам'ять, гострий зір та окомір, відчуття гармонії та смак, здатність сприймати, розрізнити широкий спектр кольорів та їх відтінків, розвинена дрібна моторика рук, комунікативні та вербальні здібності, висока загальна культура, самостійність, незалежність, відповідальність, реалістичність, кмітливність, цілеспрямованість, наполегливість, сила волі, впевненість у собі, орієнтованість на нетрадиційні цінності та установки, відкритість для сприйняття нового, оригінальність, креативність, «новаторство», спостережливість (здатність помічати незначні дрібниці та недоліки), терплячість, акуратність, уважність, доброзичливість, працьовитість й величезне бажання домагатися майстерності й досконалості в обраній професії.

У представників цієї професії нерідко гіпертрофована роль емоційної складової в структурі професійно-важливих якостей. Активна емоційна включеність, емоційна пластичність, висока емоційна чутливість виконують функцію ціннісних орієнтацій, регулюють діяльність.

**Висновки.** Обґрунтовано модель професійної діяльності дизайнера одягу з проектування швейних виробів, яка включає такі елементи: мотиви, ціль діяльності дизайнера, програма діяльності, інформаційна основа діяльності, реалізація програми діяльності, інформація щодо результатів діяльності, оцінка результатів розробки одягу, система критеріїв оцінки, інформація щодо неузгодженості та прийняття рішення стосовно корекції діяльності, корекція діяльності; конкретизовано інформацію стосовно професійної діяльності дизайнерів одягу.



**Перспективи подальших досліджень** пов'язані з моделюванням змісту навчання майбутніх дизайнерів одягу у ВНЗ.

#### **Список використаних джерел**

1. Ніколаєва Т. В. Тектоніка формоутворення костюма: навч. посіб. / Т.В. Ніколаєва. – 2-ге вид., перероб. та доп. – К.: Арістей, 2008. – 340 с.
2. Розенсон И.А. Основы теории дизайна: учеб. для вузов / И. А. Розенсен. – СПб.: Питер, 2006. – 219 с.
3. Рунге В.Ф. Основы теории и методологии дизайна / В.Ф. Рунге, В. В. Сеньковский. – М.: МЗ-Пресс, 2003. – 252 с.
4. Ермилова В. В. Моделирование и художественное оформление одежды: учеб. пособие для студ. учреждений сред. проф. образования / В.В. Ермилова, Д.Ю. Ермилова. – М.: Мастерство; Академия; Высш. шк., 2001. – 184 с.
5. Сушан А.Т. Інженерне проектування швейних виробів : навч. посіб. / А.Т. Сушан. – К. : Арістей, 2005. – 172 с.
6. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии / С.Л. Рубинштейн. – М.: Смысл; Академия, 2005. – 352 с.
7. Леонтьев А.Н. Деятельность. Сознание. Личность / А.Н. Леонтьев. – СПб.: Питер, 2007. – 713 с. – (Сер. «Мастера психологии»)
8. Зинченко В.П. Эргономика и проблемы комплексного подхода к изучению трудовой деятельности / В.П. Зинченко, В.М. Мунипов // Труды ВНИИТЭ. Сер. Эргономика.– М., 1976. – Вып.10. – С. 28–59.
9. Ломов Б.Ф. Методологические и теоретические проблемы психологии / Б.Ф. Ломов. – М.: Наука, 1984. – 444 с.
10. Бандурка А.М. Психология управления / А.М. Бандурка, С.П. Бочарова, Е. В. Землянская.– Х.: Фортуна-пресс, 1998. – 464 с.
11. Конопкин О.А. Психологические механизмы регуляции деятельности / О. А. Конопкин. – М.: Наука, 1980. – 256 с.
12. Шадриков В.Д. Психология деятельности и способности человека: учебное пособие / В.Д. Шадриков. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Логос, 1996. – 320 с.
13. Ильин Е. П. Мотивация и мотивы / Е.П. Ильин. – СПб.: Питер, 2004. – 509 с. – (Сер. «Мастера психологии»).
14. Лазарев М. І. Полісистемне моделювання змісту технологій навчання загально інженерних дисциплін: монографія / М.І. Лазарев. – Х.: Вид-но НФаУ, 2003. – 356 с.
15. Килошенко М. И. Психология моды: учеб. пособие для вузов / М.И. Килошенко. – 2-е изд., испр. – М.: Оникс, 2006. – 320 с.
16. Бердник Т.О. Моделирование и художественное оформление одежды: учеб. для учащихся профессиональных лицеев, училищ и курсовых комбинатов / Т.О. Бердник. – Ростов н/Д.: Феникс, 2002. – 352с. – (Серия «Учебники XXI века»)
17. Андерсон Дж. Когнитивная психология / Дж. Андерсон. – СПб.: Питер, 2002. – 496с.
18. Солсо Р.Л. Когнитивная психология / Р.Л. Солсо. – СПб.: Питер, 2002. – 592 с.
19. Хофман И. Активная память: экспериментальные исследования и теории человеческой памяти / И. Хофман. – М.: Прогресс, 1986. – 312 с.
20. Коробцева Н. А. Проектирование одежды: импрессионный подход: монография / Н. А. Коробцева. – М. «Гном и Д» 2001. – 160 с.
21. Толочек В.А. Современная психология труда: учеб. пособие / В. А. Толочек. – СПб.: Питер, 2005. – 479 с. – (Сер. «Учебное пособие»)
22. Профессиокарты и профессиограммы основных профессий: метод. пособие / под ред. В. В.Ерасова. – К.: АОО "Белоцерковская книжная фабрика", 1996. – 111 с.
23. Психология популярных профессий / под ред. Л.А. Головей. – СПб.: Речь, 2003. – 256 с.
24. Сова В. Нормирование труда дизайнеров и других творческих специалистов / В.Сова // Справочник кадровика. – 2007. – №6 (60). – С. 86-88.
25. Справочник квалификационных характеристик профессий. Вып. 1: Профессии работников, являющиеся общими для всех видов экономической деятельности, утвержденный приказом М-ва труда Украины от 16.02.98 г. № 24. – Х.: Фактор, 2002. – 374 с.

*Модель професійної діяльності дизайнера одягу з проектування швейних виробів*

У статті розглянуто актуальність розробки моделі діяльності дизайнера одягу; обґрунтовано модель професійної діяльності дизайнера одягу з проектування швейних виробів, що відповідає сучасному змісту професії, що спрямована на індивідуального споживача. Матеріал статті може бути використаний при підготовці фахівців у ВНЗ; конкретизовано елементи фахової моделі.

**Ключові слова:** професійна діяльність, дизайнер одягу, проектування одягу, швейний виріб, споживач, фахівець, елемент діяльності.

**Зимогляд Н.С.**

*Модель профессиональной деятельности дизайнера одежды по проектированию швейных изделий*

В статье показана актуальность разработки модели деятельности дизайнера одежды; обоснована модель профессиональной деятельности дизайнера одежды по проектированию швейных изделий, которая соответствует современному содержанию профессии, ориентирована на индивидуального потребителя, в связи с чем может быть использована при подготовке специалистов в ВУЗе; конкретизированы элементы этой модели.

**Ключевые слова:** профессиональная деятельность, дизайнер одежды, проектирование одежды, швейное изделие, потребитель, специалист, элемент деятельности.

**N. Zymogliad**

*Model of Clothes Designer's Professional Activity in Designing Sewed Garments*

The article discloses the urgency of developing a model of clothes designer's activity; a of model a clothes designer's professional activity in designing sewed garments has been substantiated that corresponds to the modern substance of the profession and is oriented to an individual consumer, in this connection it may be used while training specialists at a university; elements of this model are detailed.

**Key words:** professional activities, clothes designer, clothes designing, sewed garment, consumer, specialist, activity element.

*Стаття надійшла до редакції 13.04.2010 р.*